

Zalasnica.

IV.

Pepa zdaj nosi zalasnico in pase. To se pravi: Zalasnico sme zatekniti le, kadar je na paši, ker doma — Bog varuj — da bi mati videla. Pase pa tudi — no, tako, tako... Zdaj se še ni začelo poljsko delo, zato ima Kristina čas, in zato vselej ženeta obe. Na paši je pa Pepi vse drugo mar, samo ne ovce in živina. Zalasnice je silno vesela. Le to ji je hudo, da se pred nikomur ne more izkazovati. Sosedov Maže in Zefa paseta sicer blizu tam, a Pepa ne sme tja zraven. Že zavoljo koštruna ne, ki sta ga baš s Kristino navadili, da trka. Sosedovi imajo tudi koštruna, ki trka: zato je nevarno, da bi zašle ovce skupaj. Tudi se Kristina zelo boji za kuštruna, ker je njen, in ker ve, da bi bil sosedom hujši, ako bi se spopadla. Zato Kristina Pepo vedno uči, kako je treba paziti na ovce. Zdaj, ko bodo sadili krompir, bo morala biti Kristina na njivi — in takrat bo pasla Pepa sama in na svojo odgovornost. Pepa pa pravi, da bo že takrat pazila, zdaj pa ji še ni treba...

Kristino pa tudi peče vest, da je pravzaprav ona zapeljala Pepo v ničemurnost. Pa si ne ve kako pomagati. Pepi vzeti zalasnico, si ne upa; materi povedati pa tudi ne. Potem se pa spomni in pravi: »Barbari bom pisala!« In premišlja: Barbari bi pisala in jo takole postrani vprašala za svet...

In ji je res pisala, Barbari. Pero pa ji je zahajalo tako, da je pisala le bolj o suknji kot pa o zalasnici. Zalasnico je omenila le v tem, da je Barbaro vprašala, kaj ona sodi: ali so steklene zalasnice ničemurnost, ali niso? Ona — Kristina — da ne nosi zalasnice (da bo vedela), ampak druga dekleta da jih nosijo. Potem jo je vprašala zavoljo suknje: Ali so še v navadi suknje z ovratniki in z velikimi gumbi na ramah? Kaj Barbara sodi o tem? Ona — Kristina — si je je želela vso letošnjo zimo, pa denarja ni imela dovolj. Zdaj pa, ko bo za deklo in ji bo Andrej zvišal plačo in bo vrhutega še koštruna in ovce imela v paši: zdaj bi si pa že upala spraviti toliko skupaj do zime. Kaj torej pravi Barbara na to? Toda hitro naj odpiše, ker je Kristini tako nekako na vse strani hudo, da sama ne zna povedati, kako...

In kaj je Barbara odgovorila na to? Kristini je poslala razglednico in zapisala, da bo kmalu sama prišla domov, dotlej pa da naj bo Kristina pridna in naj uboga. Iz tega ni vedela Kristina ne sem ne tja.

Hkrati je pa dobila tudi mati od Barbare pismo, kjer piše Barbara, da postaja Kristina posvetna in da naj pazijo nanjo. Mati je pa pismo pokazala Kristini, in Kristina je bila tako huda, da bi bila skoro sedla in napisala Barbari grobo pismo. Pa se je premislila in ni nič pisala. To pa je sklenila, da ji bo povedala, kar ji gre, kadar pride Barbara.

Tako so šle torej te stvari proti velikonočnim praznikom. Sneg je bil že popolnoma izginil, in solnce je dobivalo svojo moč. Gnoj so že vozili in za poljsko delo so se pripravljali.

»Pepa, zdaj bomo pa krompir sadili, in jaz bom nametavala. Ali boš pasla?«

»Bom, če mi boš kupila ogledalce,« je rekla Pepa.

»Ali boš potem pazila?«

»Bom.«

»Na!«

In Kristina ji je kar dala svoje ogledalce. Ga vsaj ona — Kristina — ne bo več imela. Da ne bo Barbara mislila! Pepo bo že enkrat mati zasačila ali pa celo Andrej —!

So torej sadili krompir, in Kristina je nametavala.

Ej, kako je prijetno na njivi spomladi, ko solnce še ni preveč vroče, in se od vseh strani sliši govornica in smeh! Iz zemlje se kadi in diši po travi, ki sili v zelenih šopih izpod ruše. Kolca škripljejo pri oranju, da odmeva od nasprotnega griča. Kmet vpije in kriči nad voli, kot bi jih sovražil, pa jih ima le rad tako in je vesel, da jih je preredit čez zimo, ki je bila dolga in huda.

Doli na Opinku pa kriči Pepa in seganja. Še zadosti se drži. Malo paziti morajo nanjo, ker je še otročja... Z njive se prav lepo vidi dol na Opinek. Za potjo sedi in z neko stvarjo se igra. Drugi ne vedo, kaj je, Kristina pa ve. Ogledalce je, in »zajčke« pošilja gor proti Mažetu in Zefi, ki paseta onstran meje. Pa otrok je vseeno le previden; dostikrat skoči pokonci in zavrača in vpije: »Hej Rožica, hej Belka, hej Rumena! Čakaj, čakaj!« Nalašč vpije, zato da se sliši gor na njivo. Kristina jo pa nalašč bodri z njive dol in priganja:

»Pepa, le pazi!«

»Saj! Ali ne vidiš?«

Spet skoči pokonci in seganja. Potem se pa skrije za grič, da je ne vidijo. Da bi bil otrok le pameten in bi pazil!

Toda — kaj je to? Spodaj je nastalo vpitje. Izza griča se čuje Pepin glas, ki kriči in se brani... Tudi Maže vpije, in Zefka se dere. Zdaj so pridrvele ovce izza hriba. Oboje so pomešane med seboj. In tisti pisani koštrun sosedov — ali se ne zaganja v Kristininega? Prav tam sredi ovac se rujeta! O za božji svet! Otroci se pa tudi tepo med seboj! Maže in Zefa sta pritislila Pepo izza griča. Maže ji je nekaj vzel in zdaj teče čez mejo, Zefa pa za njim, Pepa pa za obema! Koštruna se pa prerivata, da ovce kar prhajo narazen. Kristinin koštrun omaguje in se umika... O, sveta Devica! Prav na rob se mu umika! Zdajnzdaj bo zdrknil čez pečevje — —

Kristina vrže od sebe krompir in steče kar čez njive, čez travnike, čez grmovje in robidovje. In kriči nad Pepo, naj vendar — vendar... O sveta Pomagalka: zastonj je! Že se prekopica koštrun čez skalovje. Od skale do skale se trklja, od grma do grma se lovi... Zdaj je telebil v

jarek! V jarku je pa skala na skali. Ob skalo je udaril z glavo. Vstati ne more!

Tam čez njive pa teče gospodar Andrej. Gnoja je peljal na njivo in je slišal vpitje. Zdaj gre, se vrže med ovce, razpodi sosedove in se penja po skalah v jarek do koštruna. Ko prihiti Kristina za njim, je koštrun že mrtev v Andrejevih rokah. Andrej mu obrača glavo zdaj sem zdaj tja — kamor mu jo obrne, tam obvisi. Iz smrčka in iz ušes mu teče kri. Oči so brez ognja, brez življenja...

»Tu ga imaš!« — Pa ji ga vrže pred noge. — »Saj pravim: tako je, kjer gospodarijo otroci!«

Več ni rekel. A bled je bil, in okrog ustnic mu je igralo...

Kristini pa se je koštrun zasmilil, kot da je človek. In vrgla se je na kolena pred njim in mu privzdigovala glavo. A glava je omahovala v stran, in oko je bilo podpluto s krvjo...

»Ojej! Ti ljubi Bog, zdaj ne bom imela ne koštruna ne denarja! In kdo bo zdaj pasel?«

»Kdo neki? Pasla boš ti, koštruna ti bom pa plačal jaz; za meso ga bom prodal. Otroku bom pa že pokazal in mu navil uro: potreben je!«

»Jaz ne bom pasla! Jaz ne bom pasla!«

»Rada! Premalo te bo!«

Vzel ji je koštruna in si ga del na ramo pa splezal ž njim po skalovju. Kristina je obsedela in zrla nemo predse. Voda je šumela in se penila od skale do skale. Doli v tolmunu se je pa vrtelo par krvavih pén...

»Ne bom pasla, pa ne bom! Izplačajo naj me, pa grem k Dolinarju!«

Jezno si je obrisala solze in je tudi sama začela plezati po skalah. Zgoraj so se ovce radovedno ozirale čez rob in beketale. Ko je prilezla Kristina na vrh, je bila njena ovca z jagnječema prva, ki ji je prišla naproti. Smrček ji je vteknila pod pazduho in ji je vohala po rokah, če ima kaj zanjo? Jagnječa sta pa skakala okrog nje in se spenjala na zadnje noge. Kristina je objela vse tri in se razjokala:

»Ne vem, če bom mogla iti? Ne bom mogla —!«

